

DEVLER LİĞİNE OTOMOTİV DAMGASI

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu açıklandı, zirve yine Tüpraş'ın

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK 100 SANAYİ KURULUŞU

2016 sıra	2015 sıra	Kuruluş	Üretimden satışlar (milyon TL)
1	1	TÜPRAŞ	32.594
2	2	Ford Otomotiv	16.314
3	5	TOFAŞ	12.856
4	4	Oyak-Renault	11.465
5	3	Arçelik AS	11.245
6	15	Toyota Otomotiv	10.570
7	6	ELİAŞ Elektrik Üretim AS	7.348
8	8	Hyundai Assan Otomotiv	7.057
9	10	İçdaş Çelik Enerji	6.545
10	9	İSDEMR	6.496
11	7	Erdemir	6.177
12	11	Vestel Elektronik	5.760
13	14	İstanbul Altın Rafinerisi	5.465
14	13	Aygaz AS	5.423
15	12	Mercedes-Benz Türk	4.449
16	18	BSH Ev Aletleri	4.305
17	16	PETKİM	4.153
18	19	Unilever	4.029
19	17	Çolakoğlu Metalurji AS	3.842
20	23	Aelsan Elektronik	3.712
21	20	Türkiye Selçuk Fabrikaları	3.632
22	21	Tosçelik Profil	3.593
23	22	Bosch San.	3.176
24	26	Vestel Beyaz Eşya	2.962
25	24	Türk Traktör	2.933
26	33	Philpa Philip Morris Sabancı	2.772
27	25	Eti Gıda San.	2.675
28	28	Borçelik Çelik	2.662
29	36	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay	2.497
30	30	Coca-Cola İçecek AS	2.417
31	37	Konya Selçuk San. ve Tic.	2.414
32	31	Milangaz LPG Dağıtım	2.328
33	27	Sarımsan Elektrotik Bakır	2.323
34	34	KARDEMİR	2.308
35	39	İpragaz AS	2.232
36	41	Kastamonu Entegre	2.227
37	32	Eti Maden	2.204
38	29	Er-Bakar Elektrotik	2.172
39	60	Enerjisa Enerji	2.151
40	42	Çay-Kur	2.111
41	40	Assan Alüminyum	2.107
42	43	Kromsan Çelik	2.067
43	47	Türkiye Kömür İşletmeleri	2.022
44	35	AKSA Akarlık Kimya	1.981
45	45	Hayat Kimya	1.965
46	58	Eren Enerji Elektrik Üretim	1.938
47	52	Abalığoç Yem-Soya	1.916
48	46	Baştaşı Metalurji	1.904
49	55	Yücel Boru ve Profil	1.897
50	38	Yıldız Entegre	1.888
51	49	SÜTAS	1.878
52	44	Banvit Yem Sanayi	1.809
53	56	Nadir Metal Rafinerisi	1.805
54	51	İzmir Demir Çelik	1.798
55	57	Sarıca Tekstil	1.743
56	48	Borusan Mannesmann	1.658
57	53	BRISA Bridgestone Sabancı	1.612
58	59	MMK Metalurji	1.584
59	62	Toros Tarım	1.561
60	-	Tiryaki Agro Gıda	1.553
61	50	Diler Demir Çelik	1.515
62	63	Soda Sanayii A.S.	1.432
63	61	Akçansa Çimento	1.399
64	66	JTI Tütün Ürünleri	1.398
65	71	Netmet Gıda	1.395
66	54	TPAO	1.386
67	64	C.P. Standart Gıda	1.364
68	223	Koç Metalurji AS	1.322
69	76	Serpilic Gıda	1.319
70	75	Atlas Enerji	1.318
71	79	Otokar Otomotiv	1.302
72	112	Et ve Süt Kurumu	1.275
73	92	İçdaş Elektrik	1.241
74	67	Kaptan Demir Çelik	1.231
75	68	Yazıcı Demir Çelik	1.217
76	87	Tezcan Galvanizli	1.191
77	80	Gülcan Sentetik	1.188
78	-	-	-
79	91	ASAS Alüminyum	1.172
80	69	HES Hacılar Elektrik	1.167
81	83	Bosch Termoteknik	1.165
82	73	Sasa Polyester Sanayi	1.160
83	90	MAN Türkiye AS	1.125
84	98	BEYPİ Taramsal Üretim	1.104
85	84	Goodyear Lastikleri	1.089
86	89	Erdemir Çelik Servis	1.083
87	85	Pınar Süt Mamülleri	1.072
88	78	Çimsa Çimento	1.067
89	127	ROKETSAN Roket San.	1.061
90	114	Delphi Automotive	1.051
91	118	Modern Karton	1.035
92	95	Paşabahçe Cam	1.017
93	99	Erlpic Tavukçuluk	1.017
94	134	Autoliv Çankır Otomotiv	1.009
95	103	Altınmarka Gıda San.	997,6
96	129	İndesit Beyaz Eşya	981,7
97	108	Küksan Pet ve Plastik	978,4
98	102	Betek Boya ve Kimya	975,0
99	109	Yeşilyurt Demir Çelik	969,1
100	72	TP Lastikler	966,8

Hem üretim hem ihracatta rekorlar kıran otomotiv sektörü Türkiye'nin En Büyük 500 Kuruluşu' listesine de damga vurdu. Tüpraş'ın zirvede olduğu ilk 10 büyük sanayi kuruluşu içinde 5 otomotiv şirketi yer alırken, 9 sıra birden yükselen Toyota dikkat çekti. Ancak sanayi devlerinin ortak problemi yine finansman maliyeti oldu.

Sebnem TURHAN

TÜRKİYE'nin devleri belli oldu. 2016 yılında yapılanlara rağmen İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre sanayi şirketleri ürettiği satışlarla yüzde 8,8 arttırarak 490 milyar 43 milyon liraya, faaliyet kârlarını yüzde 18,6 yükselterek 52 milyar 376 milyon liraya çıkarmayı başardılar. Kendi içinde gayet iyi performans gösteren sanayiye finansman konusunda ise yıllardır aynı sıkıntıyı yaşıyor. Sanayi kuruluşları 2016'da elde ettikleri 52 milyar liralık esas faaliyet kârının yarısından fazlasını finansman giderleri olarak kaybettiler. Finansman giderleri yüzde 3,6 artarak 29 milyar TL'ye yükseldi, faaliyet kârı içindeki payı da yüzde 5,4 oldu. İSO500 şirketlerinin yıllardır ortak sorununu finansman olsa da bu yılın ayırt edici bir özelliği var. 2016'da üretim

ve ihracat rekoru kırarak sanayinin ve ekonominin büyümesine en büyük katkıyı veren otomotiv kuruluşları İSO500 listesinde de damga vurdu. Listenin zirvesinde her yıl olduğu gibi Tüpraş yer alsa da otomotiv firmaları hem ilk 10'da hem de listede sıralamalarıyla öne çıkıyor. İlk onda tam 5 otomotiv şirketi yer aldı. Ford ikinci, Tofaş üçüncü, Oyak Renault dördüncü, Hyundai Assan beşinci oldu. Geçen yıl sıralamada 15'inci sırada yer alan Toyota ise 10 milyar 570 milyon liralık ürettiği satışlarıyla altınca sıra yerleşti. Toyota'nın yükselmesinde geçtiğimiz yıl Sakarya fabrikasında ürettiği yeni model C-HR etkili oldu.

dönemde bile üz emmeye ve ekonomiyeye destek vermeye devam ettiğini söyleyen İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, TL'nin değer kaybının finansman giderlerinde beklentilerin altında etki yaptığını belirterek, "Çünkü finansman giderlerinin faaliyet kârı içindeki payı 2016'da yüzde 63,4'ten yüzde 55,4'e indi. Dürüya da bu oran ortalamaya yüzde 16. Sanayi firmaları, döviz kuru dalgalanmalarının ve Türk lirasındaki değer kaybının finansman giderlerine olumsuz etkisini sınırlamaya çalışıyor" dedi. Bahçıvan, "Gayri safi yurtiçi hasılda (GSYİH) imalat sanayinin GSYİH içindeki payı geçen yıl yüzde 16,7 olarak aynı seviyede kaldı" dedi.

HAZINE'DEN KDV ALACAKLARI (MİLYON TL)

KDV ALACAĞI 6 MİLYAR LIRA

SANAYİCİLERİN en önemli sorunlardan birini yatırımlar ve işleme sermayesi açısından yeni kaynaklara ulaşamaması olduğunu belirten Bahçıvan, "Kaynakların bu kadar kut ve pahalı olduğu bir ortamda, sanayilerin üretimdeki devreden KDV yükü her geçen yıl artıyor. İSO 500'ün devreden KDV'sinin 2016 yılında çok daha fazla yükselerek yüzde 23,6 ile 6 milyar liraya çıktı. Sanayi finansmanında zorlanırken, devlete 6 milyar lira borç verdi. KDV, sanayicinin kot kaynaklarından kamuya adına bir işleme sermayesi transferi yükü getirmektedir. Maliye Bakanlığımızın Mevcut KDV sisteminin de geliştirilmesi çalışmalarını hızlandırarak, bu konuda da bir çözüm üretileceğini ümitli tasarıyoruz" dedi.

EN ÇOK DÜŞENLER KAC SIRA DÜŞTÜ

EN ÇOK SICIRAYANLAR KAC SIRA YÜKSELDİ

İSO500'DE TEMEL GÖSTERGELER

Gösterge	Tutar (milyon TL)	Değişim (%)
Üretimden satışlar	490.043	8,8
Faaliyet karı (zararı)	52.376	18,6
Finansman giderleri	29.006	3,6
FAVÖK	76.135	22,8
Dönem karı (zararı)	37.734	33,2

Borçta 10 yılın en kötüsü

Erdal Bahçıvan'ın verdiği bilgiye göre borç/öz kaynak ilişkisindedir, son 10 yıldır sürekli olarak öz kaynaklar aleyhine bocalan bir denge görüldü. Kaymak yapısı karşısında borçlarını payı 2007 yılında yüzde 45,2 iken, bu oran 2016 yılında yüzde 61,9'a yükseldi. Aynı dönemde öz kaynakların payı da yüzde 54,8'den yüzde 38,7'e geriledi. Sonuçta, son 10 yılın en olumsuz borç/öz kaynak ilişkisini gösterdik. Yine İSO 500'ün borç/öz yükü her geçen yıl biraz daha artarken, 2016 yılında yüzde 18,8'lik artışla 207 milyar liraya yükseldi.

Norveçli balıkçılar sıçırdı

En çok sıçırılan listesinde 203 sıra birden yükselen ikinci sira oturan Tersan Tersanecilik'in başarısını sırtı Norveçli balıkçılar oldu. 2008 küresel krizinde tüm diğer denizcilik firmaları gibi sıkıntıya düşen şirket kendi programını çizdi. Kimyasal ve kuru yük tankerlerindeki sıkıntı nedeniyle dış pazarlara gözetimi dilen Tersan Tersanecilik araştırılmasını sonucunda Norveçli balıkçıların gemilerinin eski olduğunu ve yenilenmesi gerektiğini tespit ediyor. 2008'de ise başlayan şirket 3'üncü yıl sonunda ilk balıkçı gemisinin kontratını alıyor. Sonuçta Norveç'e ihrac edilen gemilerin yüzde 80'ini yapıyor da başarıyor. Bu yılın başında ise Norveç'li Fjordifirması için akü enerjili balıkçı gemisi denize indirildi. Düşenlerde ise en düşük cehven FETO operasyonları sonrasında kayıma devredilen Nakışan Plastik oldu. Nakışan, 127 sıra birden düştü. TMSF bünyesinde bulunan İstikbal Mobilya da 24 sıra düşerek 392'nci oldu. TMSF'deki Küçükbaş Yağ ise 105'nci'den 102'nciye düştü.